

PLENUM

Vol. 3
December 2020

Tidsskriftet Plenum

Poesi og kortprosa.
vol. 3 - 15. december 2020.

© Foreningen for Litterære Håndsrækninger
& bidragsydere.

Udgivet af Foreningen for Litterære
Håndsrækninger.
Først publiceret på: <https://fflh.dk/plenum/laes/>
Udgivet i Danmark 2020.

ISSN: 2597-1506

Kontakt: plenum@fflh.dk

Forfattere:

Marina Pasovski
Sebastian Winkler
Emma Bernadette Marquard Otzen
Morten Ranum
Ida Marcher Mandøe

Forside:

Bitten Møller Jensen

Redaktion:

Celeste Sylvest Brix Møller
Cæcilie Sylvest Brix Møller
Nicoline Christensen
Nanna Lundgaard Arbøl

Opsætning:

Cecilie Sund Kristensen

PLENUM

Tidsskrift for digte & kortprosa

Foreningen for Litterære Håndsrækninger

Plenum er et tidsskrift for digte og kortprosa. Det udkommer hver anden måned med et nyt tema for hver udgivelse.

Plenum er skabt af Foreningen for Litterære Håndsrækninger, der også udgiver antologier og arbejder på at udbrede litteraturen og gøre den mere tilgængelig for alle.

Plenum er et mikro-tidsskrift, hvor der hver anden måned udvælges ét billede til forsiden og fem tekster til indholdet. Dette for at skære helt ind til benet og vælge de bidrag, som vi i bestyrelsen finder stærkest.

Vol 3. af Plenum har 'en anderledes jul' som tema. Julen er en tid på året, der skaber røre i mange menneskers indre, på godt og ondt. Om du forbinder den med lys i mørket og en glæde for sanserne, eller frygter, at den sætter dine allerede eksisterende udfordringer i et smerteligt relief, forbereder vi os nu på den højtid på året, der bliver lagt ultimativt flest kræfter i fra både samfund og familier. Og så må vi ovenikøbet forholde os til, at julen ER anderledes denne gang grundet Covid-19 og delvis lockdown. I denne udgave har vi ladet forfatterne udforske dette spektrum.

God fornøjelse.

En anderledes jul

Marina Pasovski

Til jul strør vi kanelsukker på vores sår

Et år købte vi et træ der faldt
helt skævt mod væggen
jeg hang barokengle i grenene
og bad til gud ude på badeværelset
jeg kommer ellers ikke
fra en troende familie
men i december tror jeg
altid
at alt ændrer sig
indtil hver jul går
i ring om sig selv
og farer vild et sted
mellem søvnparalyse
og socialrealisme.

Et år hang vi udendørs lyskæder
på alle vægge i stuen
jeg husker hvordan
det skarpe lys skar i øjnene
den jul fik min far
et bælte i julegave
og snoede det om halsen
på min mor.

Når jeg siger jul mener jeg
spirituskørsel på mørke veje,
et ønske om sne
der aldrig kommer,
at strø kanelsukker på sine sår
og puste til det ikke

gør ondt længere.
Et år fejrede vi jul og nytår
på hospitalet —
Det var det bedste år.

Sebastian Winkler

Hvide Knoer

Vågner med et spjæt, men idet hospitalsstuen giver sig til kende, og jeg bliver mødt af Salmas blik og beroligende hænder på min underarm, falder mine arme livløst ned på kantine-stolens armlæn. I sengen midt i rummet ligger hun stadig opsvulmet fra slagene og sparkene, gullig i huden, mørkelilla plamager, rødbrune efterladenskaber. Svin. Hænderne spænder som klar til at slå. Den smukke kvindes brune øjne smiler omsorgsfuldt til mig. Hun lægger en hånd på min skulder, og uden at kunne registrere noget konkret rejser jeg mig, for jeg ved, hvad hun vil sige.

At jeg skal hjem og sove. Takker hende dybt. God Jul. Skyn-der mig ud af skadestuens aula.

Derhjemme bliver jeg mødt af den normalt så glade hund, betjentene kom med natten forinden. Nu vralter den ud i entréen, småhaltende og utryg. I mit fravær har den færdiggjort dåsetunen, jeg havde lagt til den natten over. Jeg smider en åbnet pakke Stryhns i Margretheskålen. Jeg lægger mig. Vreden rammer mig, og jeg skubber den væk. Spændinger. Tænder og næver anspændes, som klar til kamp. Slår mod væggen, vender mig væk. Prøver at lægge det hen, ånd ud, ånd ind. Kæmper for at glemme det, om end for blot et moment, men ind flyder vreden. Ånd ud, ånd ind. Vender mig igen og igen. Lukker og strækker mine fingre.

Springer op, griber telefonen:

“Hej, jeg ved ikke om du kan huske mig, vi mødtes kort til julefrokosten. Salma sagde at du hentede Nesra til hospitalet.

Jeg kan ikk sove, så har kastet mig over forsikrings sagen. Hvor var det hun blev fundet? Og.. øh.. hvornår?

Tager jakke på. Hundesnor. Ud i den kolde decemberdag. I vildelse. Bip bip. Danske provinsmennesker. Dansk provinsstorv. Juleudsmykning og naboskab. Går kvarteret rundt, med en humpende hund på slæb, i timer. Knoer, sammenbidt. Bærer en træt hund til en bænk ved en tank med en hundeskål.

Undskyld, lille ven. Jeg ved ikke, hvad jeg laver her. Jeg kan bare ikke være hjemme, og jeg kan ikke..

En piben lyder, en dyb knurren. Dens snude følger en ung mand, hunden kan kende ham! Han går lige forbi og ind for at købe smøger. Ånd ind, ånd ud..

Hænder. Spænder sig røde, faretruende. Og de letner sig igen, hvide som sneen på jorden. Natten er skyet, og mørket beskytter mig.

Bag vinduet sidder de, berusede, og gennem det åbne vindue høres bestik mod tallerkener. For tredje gang er Tuborg-jinglen kørt til ende, og den larmende stilhed lægger sig på ny i stuen.

Snaps, og det betyder skål.

Og matronen er ikke glad, men spiser, og ned ad trøjen ruller kartofler og rødkål. Og kvinden finder servietter, og pigen sipper bitter rødvin. Svinet rejser sig og går mod døren. Han råber noget om smøger ved døren og smækker den, så endnu en gaffelfuld ruller ned ad matronen. Og stilheden lægger sig, knive og gafler stikker mod tallerkener, skingert. Bølger af dunstig hashrøg rammer haven. Sneen knaser sagte, som svinet kommer til syne over havens låge ud mod vejen. Hans grimme fjæs lyser skiftevis op af tændt tobak og hans mobil. Sådan fortsætter han ved carporten, røg, telefon, røg, telefon. Hans grimasse er sammenbidt. Hans hænder er opsvulmede,

misfarvede. Ti minutter mere, og en bil med to shababs ruller op ved kantstenen. Svinet sætter sig ind. 2 minutter, og så er han ude igen. Bilen kører videre.

Svinet kigger på noget i sin hånd. Kigger efter bilen. Siger noget ned i sin håndflade. Inden han stikker den i lommen. Kujon.

Han går mod hoveddøren.

Tilbage ved vinduet spiller Jul på Vesterbro. Svinet sidder ved bordenden igen med et anspændt smil. Døsig øjne, grimt fjæs.

Risalamande. White Christmas spiller ud af vinduet. Månen skinner igennem skydækket. Jeg træder om bag træet. Mod barken spænder jeg mine knoer, ånd ind, ånd ud...

Deres stue lugter harsk. Roen har lagt sig anderledes, nu hvor gæsterne er væk. Et lille hjem, fyldt med had. Han kan end ikke være her selv. Svin.

Samler gaverne, gavepapir, kuverter, alt brændbart. Et kalenderlys. Med ét tændt lys antændes hele herligheden. Bizzt bizzt... venter et moment. Jeg finder min telefon frem. Ånd ud.

“Hej skat, nej jeg er bare.. Sagde Salma ikke at hun havde sendt mig hjem, nå... Hvordan har du det? Nå. Jeg tager hen til dig igen nu, vil du have noget med? Nej, nej, den får du når vi kommer hjem. Hvordan med.. tager Salma dine vagter, eller... Skal hun ikke have noget for det, i det mindste. Jaa, jeg er bare så glad for at du lyder bedre. Vi blev alle så bange. Men, hva drikker hun egentlig, vin? Tequila? Ja. Jamen jeg tager afsted mod dig nu.”

Holder telefonen mod skulderen, mens jeg kigger i familiens barskab. En uåbnet vodka er alt, der er at finde.

Lysset lander trygt på pengekuverterne.

Ude på vejen ringer jeg efter brandvæsenet. Venter længe nok til røgen realistisk kan ses. Lidt over midnat, med en lille hund og en flaske vodka. Glædelig jul.

Emma Bernadette Marquard Otzen

En Anderledes Jul

Martyr har taget ansvaret
Det skal blive den bedste jul nogensinde
Og Henrik rørte ikke en finger
Tvangshygge og julelys på strøget
Grøn og rød og grøn og rød
Så vi kvæler os selv i steg og den sovs smager endnu bedre
end sidste år
Som man skal huske at sige
Fordi ingen sætter nok pris på martyr
Derfor bliver det aldrig den bedste jul nogensinde
Selvom den igen i år er velsignet af Wham!
Sidste jul var heller ikke så fed
Det havde noget med en skilsmisse at gøre
Og i år må intet gå galt
Selvom ingen kan fordrage hinanden
Selvom ingen tænker sig om
For gult

Hvordan kunne det overhovedet lade sig gøre
Fra alle os til alle jer
At vi er sammen hver for sig
Sammen helt alene

Det har mest af alt noget at gøre med at børnene er helt
brændt af
Det har noget at gøre med at deres forældre er helt brændt af
Der hvor latter slår over i gråd
Og mekanikken går i stå i nisseland fordi der gik en sikring
Reflekteret i plastikistapper

Fordi julemanden slet ikke er ægte
Fordi julemanden er far eller farfar
Fordi de aldrig er set i samme rum
Og det er da mystisk
Kollektivt traume drikker Coca-Cola og er ven med Jesus
Og måske er Rudolf en klovn, og måske er det bare fedt at
trække fed mand
Hvis man får at vide at man er dygtig og speciel når man gør
det

Det er vigtigt ikke at tygge på løggen
Hvis man er så heldig at få den serveret med kirsebærsovs
Så skal man gemme den
Så der kan konkurrencespises og kastes op i nisseøl og
risalamande
Alt imens vi kan gætte på hvem familiens største løgner var
Alt imens Peter sidder selvfornøjet
Med spyt og mandel i serviet
Så vi lader barnet
For vi kan blot stole på
At Peter ej vil tromme
Før sangen er omme
Og han ved ikke engang hvorfor
Og det er jo egentlig ikke noget nyt
Men nu er der mundbind i Magasin
Og du har fået en nisseven på Zoom
Når det nye
Er det samme
Er det nye

For der er stadig en fabrik på nordpolen med skjult adresse
Men vi ved jo egentlig godt at der er kummerlige forhold
At Pyrus blev pyroman kunne man næsten have sagt sig selv
Og så var det ikke længere en hvid jul
Og det lader til at man får mest ud af pakkeleg hvis man
måske er CEO hos Bestseller

Ikke så meget hvis man står i Vero Moda og siger ting som
God jul og godt nytår, den kan byttes indtil 6. januar
Medmindre jeg er blevet sparet væk
Så må dig og din familie hygge jer i en forkert størrelse

For så var det at en anderledes jul blev den helt samme
Fordi nogen tror at den samme opskrift kan give nye resulta-
ter

Når snemand frost kysser frøken tø

Når nøglen stadig ligger ved skuret under urtepotten

Når hygge er stress

Fordi vi kan kun have det hyggeligt hvis der er mere end sid-
ste år

Hvis vi regner med et julemirakel

Når vi lukker vores øjne alt imens vi vasker egne hænder

Det bedste vi har lært

Morten Ranum

Decemberdigte ii

Er snefnugs dalen fra himlen en naturlig tilstand?
et bevis på årets sidste vejrtrækning
eller endnu et kolonialt stigma
hvis du tror julen kun indtræffer under et hvidt snetæppe
så har du udelukket det meste af verden
det er måske sådan at vi stadig forstår os selv i nord
vi lever i en åbenbaring af guldstøv
mens slaverne dør på de underste dæk

Det er kun en let sommerbrise
de næste solstråler overbeviser mig om årets fuldbyrdelse
lyset om natten
skyggerne om dagen
på helt almindelige dage
en tur langs stranden
på den sydlige halvkugle
koldt vand i Ellinge Lyng
det er ikke højtider og fest
men vandet mod huden
hver morgen
årets sidste dage er kun en gentagelse
ritualer uden hensyn til årstidernes overfladiske betragtnin-
ger
af kold eller varm hud

Gennem sneklædte landskaber
en bjergkæde vokser
og skærer landet over

mod syd
men det er en flods strøm
der skiller havet fra jorden
i hælene på Neruda
er digteren sit eget fantasme?
lever han først fuldt ud
jagtet af sit monster
og kvinden i sengen?
kvinden er ham selv
hun fører pennen
med penselstrøg på lærredet
af en død mand

Det tager tid at vænne sig til mørket
inderst inde viser der sig et svagt lys
som om det vi synes at kunne se
spejler sig i et andet menneskes skæbne
når lyset begynder at vende tilbage
skærer det i øjnene
og blænder for en længe ventet ny fremtid
men et menneske kan vænne sig til alt
lys, mørke, vådt sand, vinterens tørre sol
klar tale og tågede skyer
over København

Her er nu helt stille
som tiden før noget sker
måske fordi
der allerede er
sket rigtigt meget
vi har allesammen været ude
i byen
og lavet de sidste aftaler
taget beslutninger

forberedt os på det værste
og det bedste
nu er der kun ritualernes
tilfældige samspil
tilbage

På en regnfuld dag
med en forventning om højeste ønsker
som måske aldrig indtræffer
vandet i dråberne
kan meget hurtigt forandres
til is og sne
men det er slet ikke sikkert
jeg ligger mellem to kvinder
som med deres
evige samtaler
kan minde
om både en blæsende vind
stormomblæste træer
og stilfærdig trommen
mod et bliktag
ind imellem bliver her stille
mens vi venter på
næste kapitel

Ida Marcher Mandøe

Min tur

I år er det mig der står for juleaften. Det er første gang jeg får den ære. Er pludselig pinligt bevidst om min voksenalder. Supervoksen. Jeg trækker i mine uldne vinterstøvler og trasker stille ned ad trapperne, ned ad gaden. Rundt om et enkelt hjørne, og dér ligger mørkegrønne nåletræer i bunkevis og venter på mig. Jeg inspicerer dem. Juletræer er min spidskompetence, og i år er det endelig min tur til at vælge helt selv. Det dér tak, siger jeg og peger med en barnlig finger. Jeg slæber det tunge træ efter mig. Rundt om hjørnet, hen ad gaden, op ad trapperne. Mor vil være så stolt. Det er også mig, der står for julemaden. Festmåltid. Det er en del af juleaften. Jeg bruger timevis på at smøre en lille, fed and ind i olie. Smør, fedt og ferskner. Jeg kan allerede høre min storebror bede om portion nummer to. Selvfølgelig vil jeg række dig fadet med hjemmesyltede agurker. Selv tak. Stort smil med sammenpressede læber – og glædelig jul. Det nøgne fjerkræ får lov at stege for sig selv i min gasovn. Det er også mig, der står for pynten. Jeg sidder i bedstefars grønne lænestol og fletter et julehjerter. Det er rødt og hvidt. Jeg finder inspirationen fra mit eget dunkende hjerte. Lægger en flad hånd mod mit bare bryst og mærker vibrationerne. Du-dunk. Andebryst. Lille-pigen kommer til at elske mit flettede julehjerter. Juletræet står og svajer midt i min stue. Her er højt til loftet, men træet strejfer det alligevel akkurat. I stedet for en stjerne, hænger jeg mit julehjerter i kronen af det. Til gengæld overdynger jeg de øvrige grene med stjerner. Så mange stjerner kender jeg nemlig, og det er min tur til at stå for julen. Her begynder at dufte, som der skal. Jeg kan høre kirkeklokker dundre nogle få gader væk. Min tur. Jeg dækker bord.

En lang, hvid dug, som til forveksling ligner et lagen. Mørkerøde tallerkener og nyslebne knive. Du-dunk. Der er lys i vinduet, musik i afspilleren, gaver under træet, mad på bordet. Jeg sidder i min stol. Kniv i den ene hånd, gaffel i den anden. Tusinde stjerner stirrer på mig fra træet, og fra himmelen. Jeg ser nervøst rundt på de tomme pladser omkring mit middagsbord. Her er kun mig og min julede aften. Min tur, min tur. Mon stjernerne deroppe nyder min juleaften? Vores. Jeg ville sådan ønske, at det ikke var min tur.

